

Compartint experiències. Voluntariat estiu 2011

Juan Rodríguez Recio,
coordinador projectes STEI-i / ONGD Ensenyants Solidaris

Si tenim en compte la crisi que pateix la nostra societat i la gradual pèrdua de drets socials que estam patint després d'haver-los assolit amb l'esforç col·lectiu de molts anys de lluita; si comprovam que l'imperi dels mercats financers marca les reformes constitucionals; si tenim en compte tot això i moltes més coses que ens allunyen del concepte de solidaritat i participació ciutadana, reconec que se'm fa difícil plantejar temes de cooperació i voluntariat.

En aquest context tan desolador, trobar-se amb companyes i companys amb els quals poder compartir la idea que la cooperació és una mica més que una paraula maltractada per un sistema econòmic i social excloent, ajuda a seguir reivindicant de manera activa que un altre món no solament és possible sinó que, a més, és necessari i imprescindible. Encara som molts els que ens neguem al fet que l'individualisme es converteixi en religió o que tot giri sota la concepció del significat d'aquesta frase: "com tens allò meu?"

En aquest llarg període, quinze anys ja, de projectes de voluntaris, des de l'STEI-i i l'ONGD Ensenyants Solidaris, hem anat creant un marc de cooperació que situa el punt de referència en l'acompanyament a processos de formació permanent de docents a

Llatinoamèrica i en el suport a organitzacions socials en projectes de cooperació al desenvolupament.

La trajectòria del nostre recorregut ha anat passant per països com El Salvador, Hondures, Brasil, Argentina i el Marroc, però a Guatemala i Perú, ha estat i és, on més presència hem mantingut en els últims anys.

Hem comptat amb 40 voluntaris de Menorca, Eivissa, Mallorca i País Valencià, 23 dels quals han participat a Guatemala, 13 a Perú i 4 al Marroc; s'ha de destacar que una vegada més, s'han incorporat a les activitats companyes i companys valencians.

"formar i sensibilitzar docents i professionals de diferents sectors de les Illes sobre la realitat actual."

La metodologia de treball, que desenvolupam en els projectes de voluntaris, comprèn tres fases totalment complementàries: la **primera** consisteix en la realització d'un curs d'educació per al desenvolupament a Mallorca, Menorca i Eivissa; aquesta formació va acompanyada posteriorment amb un seminari permanent, en el qual intentam

apropar el voluntariat al context social i polític dels països i zones en els quals s'ha de treballar. La **segona** fase és la realització, amb la presència als països de destinació, dels projectes amb una durada mínima de 5 setmanes i la **tercera** correspon al treball de sensibilització sobre les realitats dels països empobrits. Aquestes dinàmiques es desenvoluparan durant el curs 2011/12, en escoles, instituts, biblioteques dels municipis de les Illes...

Els tallers impartits a Guatemala i Perú han estat molt diversos: *"el treball per racons"*, *"creant geometria"*, *"el treball cooperatiu a l'escola"*, *"filosofia a l'escola des d'una perspectiva constructivista"*, *"educació per a la salut"*, *"prevenció i solució de conflictes a l'escola"*... i així fins a més de 30 propostes. D'igual manera s'ha donat suport als projectes que realitzam actualment a Guatemala: *"alfabetització per a horts familiars"* i com en estius anteriors hem participat en diferents seminaris educatius a Perú. També s'ha proporcionat acompanyament a un intercanvi escolar entre l'IES de Santanyí i l'Institut Fifi a l'àrea rural de la província de Chefchaouen al Marroc.

Al mateix temps, als països en els quals treballam, hem compartit i acompanyat organitzacions socials en les seves lluites, denúncies i reivindicacions per un canvi dels models socials injusts en els àmbits local i mundial.

A causa de la immediatesa en la redacció d'aquest article encara no hem efectuat l'avaluació que, any rere any, a final del mes de setembre, realitzam al costat de les voluntàries i voluntaris que han assistit a tot el programa, per la qual cosa al dia d'avui no disposam d'un nombre concret de participants, però estam convençuts que seguim afermant el model pel qual apostam: formar i sensibilitzar docents i professionals de diferents sectors de les Illes sobre la realitat actual.

Les accions realitzades han pogut dur-se a terme gràcies al compromís i l'esforç dels voluntaris que hi han participat. Pensam que les vivències de cadascun d'ells són un conjunt d'elements formats per múltiples anècdotes personals, llargs desplaçaments, canvis d'alimentació, paisatges nous, trobada i adaptació a gents i realitats diferents i intercanvi d'opinions. Les condicions en les quals s'ha treballat i algun problema logístic o d'organització han conformat tota aquesta "motxilla" que és i serà, a partir d'ara, una empremta que estarà present en el seu quefer personal i laboral.

S'ha d'esmentar que, igual que cada any, sorgeixen dificultats o situacions que ens fan conèixer el context d'una manera molt propera, i així, durant la nostra estada a Guatemala, hem vist com el magisteri ha mantingut aturs i talls de carreteres, reclamant un augment del pressupost per al Ministeri d'Educació; i a Perú, hem compartit les espe-

rances de la societat i del magisteri peruà davant un canvi de govern que lidera Ollanta Humala.

"Hem après tant o més que el que els hem intentat aportar per a la millora dels models educatius i socials que els i ens afecten."

Els agraïments a realitzar són molts perquè tant des de l'ACIB, com d'organismes i organitzacions nacionals de Guatemala i Perú, hem rebut acompanyament tècnic i logístic perquè enguany pensam que haurem pogut arribar a més de 12.000 persones. Així mateix, volem destacar que sense el suport dels socis locals, amb els quals treballam, IPP i IFEJANT a Perú, STEG, Conavigua, COINDI, ADEHGUA i AEN a Guatemala, així com ATED al Marroc, hauria estat impossible desenvolupar els projectes. Una part fonamental en tota aquesta enriquidora experiència han estat i són les famílies que ens permeten conviure a les seves llars, a companyes i companys que ens han acollit i que han compartit la seva solidaritat amb tots nosaltres; a ells i a elles els fem arribar un merescut reconeixement i la nostra gratitud. Hem après tant o més que el que els hem intentat aportar per a la millora dels models educatius i socials que els i ens afecten. □